

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Natuur en Biodiversiteit Nederland
Netwerkmanagement
team Natuurvergunningen
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

**Rijkswaterstaat Grote
Projecten en Onderhoud**

Griffioenlaan 2
3526 LA Utrecht
Postbus 2232
3500 GE Utrecht

[REDACTED]
F
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

[REDACTED]
Projectmanager

[REDACTED]@rws.nl

Ons kenmerk
HB#3933050

Uw kenmerk
NB/15050604

Bijlage(n)
4

Datum 8 oktober 2020
Onderwerp Wijziging natuurvergunning project Afsluitdijk (RWS)

Geachte [REDACTED],

Gebruik polymeer

Bij de werkzaamheden aan de Afsluitdijk wordt door het aannemersconsortium Levvel de organische verbinding polymeer toegepast bij het verwijderen van slib uit de bouwkuipen. Toepassing van polymeer is niet beschouwd in de Passende Beoordeling waarmee bovengenoemde vergunning is aangevraagd. Via deze weg wordt, in aanvulling op de eerder afgegeven vergunning, verzocht het toepassen van polymeer bij de werkzaamheden aan Afsluitdijk toe te staan.

In de aanloop van deze vergunningaanvraag is op 20 januari 2020 overleg gevoerd met u als vertegenwoordiger van uw Ministerie. De opmerkingen en aanpassingen die in dit overleg naar voren zijn gekomen en in de latere correspondentie, maken onderdeel uit van onderhavig aanvullingsverzoek en bijbehorende bijlagen.

Voor de inhoudelijke onderbouwing van dit verzoek wordt verwezen naar de bijlagen bij deze brief.

Effecten van de wijziging

Op basis van de toxiciteitsgegevens van de gebruikte polymeer is de kans op accumulatie verwaarloosbaar. Effecten op zeehonden en bruinvissen, die vis met polymeer eten, of vogels die bodemdieren met polymeer eten, zijn uit te sluiten. Doordat de toxische werking van de polymeer mechanisch van aard is lopen vissen, kleine kreeft- en mosselachtigen mogelijk gevaar. Van mosselachtigen zijn overigens geen toxiciteitsgegevens bekend. De voedselopname van mosselachtigen gaat als volgt: Eerst zet een mossel zijn schelp open om een waterstroom op gang te brengen. Het water wordt via een instroomopening naar binnen gezogen en verlaat het lichaam weer via de uitstroomopening. Tijdens die stroming komt het water langs de kieuwen van de mossel. Die kieuwen zijn bezet met ontelbare trilharen. Zodra de voedseldeeltjes de kieuwen raken worden ze opgenomen in slijm. Vervolgens worden de voedseldeeltjes door de trilharen naar de mond bewogen. Gezien de voedselopname van mosselachtigen kunnen ze op vergelijkbare wijze last hebben van de polymeer als vissen doordat de stof bindt aan hun kieuwen. Bekend is dat mosselachtigen bij ongunstige omstandigheden in het water tijdelijk hun schelp sluiten, terwijl vissen kunnen vluchten. De blootstelling van vissen en mosselen zal daardoor vergelijkbaar zijn. De geloosde concentraties van de polymeer zijn veel lager (400 x) dan de concentraties waarbij

Datum
8 oktober 2020

Ons kenmerk
HB#3933050

onder testomstandigheden 50% sterfte (LC50) optreedt bij vissen en kreeftachtigen. Tevens zijn de concentraties veel lager (30 x) dan de berekende Trigger Value (TV) waarbij 90% van de organismen nog beschermd zijn (Harford *et al.* 2010). Op basis van de LC50 en de TV is de verwachting dat de effecten minimaal zullen zijn en op populatieniveau verwaarloosbaar zijn. Significant negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Waddenzee en IJsselmeer zijn op voorhand uitgesloten.

Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met

Ecologisch werkplan

De datum waarop het ecologisch werkplan wordt aangeleverd (voorschrift 21 van de vergunning Nb-wet) verplaatst van 1 november naar 1 juni. In het ecologisch werkplan dient op basis van reguliere monitoring de werking van de mitigerende maatregelen voor niet-broedvogels, zeehonden en vismigratie te worden gecontroleerd. Gebleken is dat de resultaten van de reguliere monitoring niet voor 1 november kunnen worden aangeleverd.

Tijdens het eerdergenoemde overleg op 20 januari 2020 gaf LNV te kennen dat het voor LNV niet belangrijk is op welke datum het ecologisch werkplan wordt ingeleverd, als het maar jaarlijks op een vast moment gebeurt zodat naar de periode van een jaar kan worden gekeken.

     is mandaat, volmacht en machtiging verleend als projectmanager, medegedeeld in brief met kenmerk RWS-2019/132067. Hiermee is hij gemachtigd om verzoeken tot het aanvullen van vergunningen te doen.

Met vriendelijke groet

Bijlagen:

- Handelingskader om emissie van polymeren vanuit bouwkuipen op de Afsluitdijk naar oppervlaktewater te voorkomen;
- ASD-MEM-0208-A Werkinstructie polymeer doseer installatie;
- ASD-MEM-0209-B Toepassing en onderbouwing gebruik polymeer;
- Resultaten TOC-test Analyserapport: "13192642"; Project: CEP.01303.024;